

**В'ячеслав ШВЕД,**  
кандидат історичних наук, доцент,  
завідувач відділу історії країн Азії та Африки  
Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України»

## **СТАНОВЛЕННЯ АРАВІЙСЬКИХ МОНАРХІЙ ЯК НОВОГО ГЛОБАЛЬНОГО АКТОРА: ВИСНОВКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ**

*Анотація.* У статті досліджено феномен становлення групи аравійських монархій на позиції нового глобального актора у світовій політиці та врахування цього в зовнішньополітичному курсі Української держави в умовах боротьби проти російської агресії. Зазначено, що українська дипломатія своєчасно та кваліфіковано проаналізувала потенціал аравійських монархій як авангарду арабського світу. Це дало можливість удосконалити частину апарату МЗС України, яка відповідає за роботу з арабським світом, та опрацювати основні контури концептуального підходу до співпраці з аравійськими монархіями. Важливу роль відіграла безпосередня участь Президента України Володимира Зеленського у 32-му саміті Ліги арабських держав, його зустрічі зі спадкоємним принцом Королівства Саудівська Аравія Мухаммадом бін Салманом аль-Саудом і главами делегацій ОАЕ, Оману та Кувейту.

*Ключові слова:* аравійські монархії, арабський світ, Саудівська Аравія, російська агресія проти України, українська дипломатія.

Головна особливість формування нового світопорядку полягає в значному посиленні позицій провідних країн регіону, об'єднаних у Раду співробітництва арабських держав Затоки. Безумовним лідером цієї групи є Королівство Саудівська Аравія (КСА), яке багато в чому визначає загальний підхід усіх аравійських монархій до своєї внутрішньої і зовнішньої політики. Директор Близькосхідної програми Центру стратегічних і міжнародних досліджень у Вашингтоні Джон Альгерман зазначає, що необхідно звернути увагу на зміну регіональної ролі Саудівської Аравії після підписання угоди з Іраном. Саудівська Аравія є не лише кваліфікованим дипломатичним актором, а й творчим, вона продемонструвала, що почалася нова ера саудівської дипломатії і саудити виходять на власний шлях у світовій політиці [1].

Тенденція становлення аравійських монархій як нового глобального актора у світовій політиці потребує належного наукового осмислення, зокрема й із боку української історіографії, адже вона прямо пов'язана з намаганнями української дипломатії посилити позиції України серед держав Глобального Півдня.

Мета статті – дослідити внутрішні і зовнішні чинники становлення аравійських монархій як нового глобального актора та, відповідно, формування основних контурів концептуального підходу українських дипломатів до взаємодії з країнами Глобального Півдня.

Проблему розробляють іноземні дослідники, серед яких Дж. Альтерман, С. Гендерсон, Х. Ібіш, Д. Росс, К. Ульрішен та інші. Праці українських науковців О. Богомолова, О. Воловича, О. Коппель, Н. Пророченко, М. Субха й інших заклали основи вітчизняної історіографії щодо посилення впливу аравійських монархій на світовій арені. Водночас динамізм розвитку трансформаційних процесів цієї групи країн, поява нових викликів у субрегіоні Затоки, зокрема й через російську агресію проти України та її наслідки, актуалізують подальше вивчення цієї теми відповідно до завдань, які постали перед українською дипломатією під час війни.

Провідним чинником успішного історичного поступу та впевнених позицій аравійських монархій на зовнішньополітичній арені стало впровадження стратегічних програм широкомасштабних реформ упродовж ХХІ століття. Вони отримали назву «Бачення»: «Бачення Оману 2020» 1995 р., «Економічне бачення Бахрейну 2030» і «Національне бачення Катару 2030» 2008 р., «Бачення Кувейту 2035» 2008 р., «Бачення ОАЕ 2021» 2010 р., «Бачення Саудівської Аравії 2030» 2016 р. Бачення Оману та Кувейту пізніше було оновлено чи випущено в новому форматі [2]. Ці документи сформували своєрідну модель історичного розвитку перелічених країн, головною особливістю якої є підготовка та перехід від поствуглеводневої до нової моделі економіки, що базується не на видобутку та продажу вуглеводневих енергоносіїв, а на розбудові високотехнологічного виробництва, індустрії знань, наукомісткої економіки.

У цьому контексті показовою є програма «Бачення Саудівської Аравії 2030», в основі якого – диверсифікація економіки, інтенсифікація економічної та інвестиційної активності [3]. Важливо зазначити, що програма стала могутнім драйвером зовнішньополітичної активності країни, яка втілює регіональні підходи, засновані на широкомасштабних внутрішніх трансформаціях. Міністр закордонних справ КСА принц Фейсал ібн Фархан аль-Сауд детально пояснив взаємозв'язок моделі розвитку країни з новими орієнтирами та пріоритетами її зовнішньополітичного курсу: «Зовнішню політику Саудівської Аравії неможливо зрозуміти без урахування серйозних змін, які відбуваються там на всіх рівнях. Останнім ча-

сом країна досягнула прогресу на кожному щаблі та представила регіону модель економічної, соціальної та культурної модернізації в той час, коли він потерпає від суперечок, хаосу та криз. Вона [Саудівська Аравія] є ідеальною моделлю країни, що не залежить від Сходу чи Заходу, а натомість ґрунтується на диверсифікації співпраці та побудові мостів зі світом без обмежень або диктату. Саудівська модель також охоплює діалог з усіма світовими державами, вільний від поляризації та підпорядкування» [4].

Одним із плідних результатів упровадження такої моделі розвитку стало процвітання саудівської економіки, яка перетворилася на одну з найрозвиненіших у світі. 2022 року ВВП Саудівської Аравії сягнув понад трильйон доларів. До 2030 року країна планує бути серед 15 найбільших світових економік [5]. Нині союз арабських монархій демонструє разючі успіхи в економічному розвитку. Якщо 1981 року сукупний ВВП країн-членів Ради співробітництва арабських держав Затоки не перевищував 200 млрд дол., то тепер він становить понад 1,6 трлн дол., тобто виріс у 8 разів [6]. Високо оцінює роль саудівської моделі розвитку ветеран американської дипломатії, почесний співробітник Вашингтонського інституту близько-східної політики Д. Росс. В інтерв'ю газеті «Арабські новини» напередодні візиту Джо Байдена на Близький Схід він зазначає: «Саудівська Аравія трансформується так, щоби не лише задовольнити свої потреби, а й, можливо, створити модель для регіону, принаймні для тих арабів, які ще не мали успішної моделі розвитку». Ця «нова модель для великої країни», на його думку, є меседжем для всього регіону, як потрібно прокладати шлях для прогресу [7].

Угодою з Іраном від 10 березня 2023 року Ер-Ріяд показав, що більше не буде пасивним у регіональній дипломатії та визначатиме критерії балансування своїх інтересів. Дослідник Дж. Альтерман зауважує: «Скептицизм Саудівської Аравії щодо Ірану настільки глибокий, наскільки вкорінена ворожість Ірану до Саудівської Аравії. Обидві країни розуміють, що залишаться ворожими одна одній, однак вірять, що пряміші канали комунікації сприятимуть їхнім інтересам. І донині саудити відчують стійку загрозу від Ірану. Збереження американських гарантій захисту від іранської агресії, намагання отримати згоду США на певну програму з локального збагачення урану, а також поглиблення домовленостей з Ізраїлем у сфері безпеки є частиною ширшої стратегії проти того, що саудити вважають стійкою загрозою з боку Ірану» [8].

Варто зазначити, що Саудівська Аравія після укладення мирної угоди з Іраном розвиває взаємовигідні відносини зі США і за американського посередництва сподівається приєднатися до угод Авраама та нормалізувати взаємодію з Ізраїлем. Як зауважують аналітики, саудівсько-іранська угода дала американській стороні поштовх до серйозного оновлення співпраці

із Саудівською Аравією, а останні заяви та дії Вашингтона показують, що США поступово повертаються до стабільніших відносин з Ер-Ріядом.

Важливим кроком у налагодженні взаєморозуміння і співпраці між США та КСА став візит одного з провідних республіканських сенаторів Ліндсі Грема. Політик був глибоко вражений тими успіхами, яких досягнули саудити у впровадженні «Бачення Саудівської Аравії 2030». Він зауважив, що ця програма дає змогу успішно трансформувати країну, та додав: «Я бачу шанс нормалізувати відносини між США, Саудівською Аравією й Ізраїлем, що сприятиме змінам у регіоні» [9].

Так арабійські монархії, а передусім їхній лідер – Саудівська Аравія, ефективно використовуючи ситуацію, що склалась у міжнародних відносинах на глобальному і регіональному рівнях, закріпили позиції у світовій політиці та створюють оновлену, доволі гнучку та водночас міцну систему безпеки як у субрегіоні Затоки, так і в усьому Близькосхідному регіоні. Західні експерти зараховують Саудівську Аравію до «молодого покоління» майбутніх лідерів, чия вага дедалі сильніше впливатиме на світову політику й економіку, що набувають усе більшої глобальної значущості [10].

У цьому контексті останній, 32-й, саміт Ліги арабських держав, який відбувся 19 травня 2023 року в «економічній столиці» Саудівської Аравії – Джидді, переконливо продемонстрував зростання ролі країни в сучасній міжнародній політиці та дипломатії, а також те, що спадкоємний принц КСА Мухаммад бін Салман аль-Сауд перетворився на одного з найвпливовіших лідерів арабського світу [11].

У роботі з країнами та регіонами Глобального Півдня в контексті підтримки нашої боротьби проти російської агресії українська дипломатія своєчасно та кваліфіковано проаналізувала потенціал арабського світу – насамперед арабійських монархій як його авангарду. Невипадково Президент України В. Зеленський на 32-му саміті Ліги арабських держав підкреслив наростальну роль саудівської дипломатії [12]. Буквально в перші місяці російського вторгнення було вдосконалено частину апарату МЗС України, яка відповідає за роботу з арабським світом. Указом Президента України від 12 липня 2022 року Спеціальним представником України з питань Близького Сходу та Африки було призначено фахівця з політики арабійських монархій М. Субха [13].

Українська дипломатія осмислила особливості ставлення арабійських монархій до російської агресії проти України. Від самого початку війни вони обрали нейтральну позицію стосовно дій росії в Україні, а також щодо входження до міжнародної коаліції спротиву цій агресії та допомоги нашій країні. «Головною причиною є принципові відмінності у ціннісних пріоритетах та орієнтирах західного та арабського світів. Євроатлантична спільнота розглядає свою допомогу, та й саму війну, як “боротьбу світу

демократії і свободи проти тиранії, авторитаризму, диктатури». Здебільшого такі ціннісні пріоритети не є головними для лідерів арабських країн. У цьому контексті вони не відчують себе невід'ємною частиною того світу, який прийнято називати "цивілізованим світом", багато з них скоріше тяжіють до авторитарних режимів та лідерів Росії, Білорусі, Китаю та їм симпатизують. Західний світ сприймається ними, як правило, через призму суто прагматичних відносин у сфері економіки, політики, військово-технічного співробітництва. Тому сьогодні у зв'язку з нинішньою українсько-російською війною для них на перший план вийшли проблеми, пов'язані з впливом цієї війни на продовольчу, фінансову, енергетичну безпеку їхніх країн, а також й те, як скористатися нинішньою ситуацією для суто меркантильних цілей і як зберегти безпечну дистанцію між обома ворогуючими таборами у цьому протистоянні» [14].

Вагомим чинником нейтралітету є й усебічна співпраця арабських країн із російською федерацією, а останнім часом – і з КНР. Помірне зменшення інтересу до США як до головного гаранта безпеки арабських монархій серйозно змінило геополітичний баланс у регіоні та дало змогу Пекіну, москві та Нью-Делі заповнити вакуум та втілити певну рекалібровку співвідношення інтересів у субрегіоні Затоки. США аж до останнього часу були неспроможні осмислити істину: як увесь арабський світ, так і арабські монархії – це абсолютно не те саме, що було 20 або навіть 10 років тому. «Правила гри докорінно змінилися. Регіон просто чекає, коли західна дипломатія його наздожене» [15].

Розуміння особливостей і головних чинників нейтралітету арабських монархій (і всього арабського світу) до російської агресії в Україні дало українській дипломатії змогу опрацювати контури концептуального підходу до налагодження постійного діалогу з лідерами цих країн і сформулювати такі тези, які б знайшли відгук і розуміння в арабських партнерів України. Важливим в українському підході до розвитку відносин з арабськими монархіями стало усвідомлення, що основним елементом зовнішньополітичного курсу України в субрегіоні Затоки є Королівство Саудівська Аравія, яке останніми роками посіло роль безумовного лідера не лише серед арабських монархій, а й в усьому арабському світі. Ця лінія повністю себе виправдала. Знаменно, що саме на 32-му саміті Ліги арабських держав у Джидді було визначено головні складники української концептуальної лінії відносин з арабськими монархіями в період боротьби за перемогу над російським агресором. У виступі Президента України В. Зеленського на саміті, під час його зустрічей із Мухаммедом бін Салманом аль-Саудом, главами делегацій з ОАЕ, Оману, Кувейту, прозвучали головні меседжі, які Україна намагається донести до арабських країн, зокрема й до арабських монархій. У розмові з арабським світом

було обрано найчутливіші для аудиторії теми: захист своєї території, своїх дітей, що є священним для арабів. І, врешті-решт, ішлося становище українських мусульман, а насамперед кримських татар, які з 2014 року чи не найбільше потерпають від російської окупації Криму. Дуже важливо, що українська дипломатія в діалозі з арабським і мусульманським світом поставила питання руба: кримські татари, які є корінним народом Криму (а отже, одним із корінних народів України), а також невіддільним складником мусульманської умми, зазнають гноблення в неволі та потерпають від російських окупантів [16]. На нашу думку, українській дипломатії в повсякденній співпраці як з усім арабським світом, так і з арабськими монархіями потрібно задіяти могутній інструмент – ісламське (шаріатське) право, а надто такі його головні поняття, як «дар аль-іслам» – земля ісламу, «дар аль-куфр» – земля невір'я, «дар аль-ахд» – земля мирного договору, «дар аль-амн» – земля безпеки [17]. Чи сповна ми використовуємо той факт, що кримські татари – корінний народ України? На нашу думку – ні. Зокрема й у контексті застосування ісламського права. Згідно з його головними постулатами, Україна, де проживає корінний мусульманський народ, який тісно пов'язав долю з українцями та має спільну з ними державу, це «дар аль-іслам». Тому всебічну підтримку нашої держави в її героїчній боротьбі проти російського агресора арабський світ має розглядати як священний обов'язок перед Аллахом і Кораном. Цей аргумент ще не знайшов свого місця ні в дипломатичній практиці, ні в інформаційно-просвітницькій роботі на арабський світ. Він має стати вагомою підсилювальною тезою, щоб і весь арабський світ, й арабські монархії значно чіткіше усвідомили: боротьба українського народу за незалежність і територіальну цілісність прямо стосується їх.

Наші безпосередні арабські партнери дедалі чіткіше розуміють цю істину, тому чимраз відчутніше в їхньому середовищі знаходить відгук українська Формула миру, тісно пов'язана із Чорноморською зерновою ініціативою, яка навіть у наших надскладних умовах стабілізувала продовольчі ринки та допомогла «багатьом, зокрема й народам Арабської ліги» [18].

Невіддільним складником концепції розвитку відносин України з арабськими монархіями є запрошення до відновлення економіки й інфраструктури нашої країни в повоєнний час. За результатами зустрічі Володимира Зеленського з Мухаммедом бін Салманом аль-Саудом було зазначено: «Спадкоємний принц Саудівської Аравії підтвердив зацікавленість в інвестиціях в Україну та відновлення нашої держави» [19].

Варто зазначити, що навіть тепер, під час війни, бізнеси арабських країн переконані, що мають тут великі можливості, хоч і зважають на чималі виклики. Наприклад, «до початку повномасштабних бойових дій в Україні катарська компанія “QTerminals” уклала договір на інвестування



140 млн дол. у розвиток Миколаївського порту на Чорному морі. Хоча частина цього порту була зруйнована російськими бомбовими ударами минулого року, “QTerminals” дала зрозуміти, що не залишає українського ринку; ба більше, навіть звернулася до Туреччини й ООН із тим, щоби змусити Росію не припиняти української зернової ініціативи. Водночас компанія розглядає подальші кроки з інвестування в критичну інфраструктуру України, зокрема в контексті повоєнної відбудови. Катарці не єдині, хто шукає можливостей в Україні. 2021 року Фонд державного майна України підписав кілька меморандумів про взаєморозуміння з інвестиційним фондом ОАЕ “Mubadala Investment Fund” щодо приватизації таких великих українських компаній, як “Інтерпайп”, “Драгон Кепітал”, “ДТЕК”, “Ощадбанк”, “Юніт Сіті”, “UMG”, “UFuture” й “Епіцентр”. Більшість цих інвестицій обсягом у 3 млрд дол. були спрямовані на сільське господарство й оборонну промисловість. Тоді сподівалися, що Україна перетвориться на “гаранта продовольчої безпеки Еміратів”. Навіть зараз, коли Росія веде часткову морську блокаду, українське виробництво харчових продуктів залишається критично важливим для країн Затоки та багатьох інших близькосхідних держав. Показово, що хоча Саудівська Аравія й Україна нещодавно домовилися про поглиблення співпраці у сфері енергетики, особлива увага у двосторонніх відносинах залишається на збереженні зернової ініціативи» [20].

У межах візиту до Саудівської Аравії для участі в саміті Ліги арабських держав Президент України провів зустрічі з главами делегацій ОАЕ, Оману та Кувейту. Було обговорено найважливіші питання розвитку торговельно-економічної й інвестиційної співпраці між державами, глобальної продовольчої безпеки, реалізації української Формули миру [21].

Висновки. Під час розроблення стратегії просування національних інтересів серед країн Глобального Півдня українська дипломатія особливу увагу звертає на групу аравійських монархій, об'єднаних у Раду співробітництва арабських держав Затоки. Цьому сприяє й те, що останнім часом ця група впевнено перетворюється на глобальний центр сили, формує новий баланс регіональної безпеки та значно посилює свою роль у світовій політиці й економіці. Протягом усього періоду боротьби проти російської агресії українській дипломатії вдалося досягнути значного прогресу в розвиткові двосторонніх відносин нашої держави із зазначеною групою країн, логічним утіленням якого є успішний візит Президента України до Саудівської Аравії та його конструктивна участь у 32-му саміті Ліги арабських держав. Виступ В. Зеленського на саміті та його перемовини з лідерами Королівства Саудівська Аравія, Об'єднаних Арабських Еміратів, Держави Кувейт та Султанату Оман накреслили основні контури концепції розвитку відносин з аравійськими монархіями на сучасному етапі.

1. Alterman, J.B. (2023) 'Saudi Arabia steps out', *Center for Strategic and International Studies*, 24 March. Available at: <https://www.csis.org/analysis/saudi-arabia-steps-out>
2. Koch, C. (2017) 'Success and shortcomings of GCC economic "vision" documents', *Arab Development Portal*, 31 May. Available at: [https://www.arabdevelopmentportal.com/blog/success-and-shortcomings-gcc-economic-"vision"-documents](https://www.arabdevelopmentportal.com/blog/success-and-shortcomings-gcc-economic-)
3. El-Erian, M.A. (2016) 'Saudi Arabia's Bold Vision for Economic Diversification', *Project Syndicate*, 16 May. Available at: <https://www.project-syndicate.org/commentary/saudi-arabia-vision-2030-could-inspire-region-by-mohamed-a-el-erian-2016-05>
4. Al-Sulami, M. (2023) 'Region should embrace Saudi Arabia's pioneering vision', *Arab News*, 3 April. Available at: <https://www.arabnews.com/node/2280696>
5. Abuljadayel, F. (2022) 'Saudi Arabia to become one of the top 15 economies globally by 2030: Minister', *Arab News*, 5 June. Available at: <https://www.arabnews.com/node/2096961/business-economy>
6. Aluwaiheg, A.A. (2021) 'The Gulf Cooperation Council at 40: A regional success story', *Arab News*, 27 May. Available at: <https://www.arabnews.com/node/1866036>
7. Hanania, R. (2022) 'Interview: Veteran US diplomat Dennis Ross on significance of Biden's Saudi visit and what it can achieve', *Arab News*, 15 July. Available at: <https://www.arabnews.com/node/2121951/world>
8. Alterman, J.B. (2023) 'Why Did China Help Saudi Arabia and Iran Resume Diplomatic Ties?', *Center for Strategic and International Studies*, 10 March. Available at: <https://www.csis.org/analysis/why-did-china-help-saudi-arabia-and-iran-resume-diplomatic-ties>
9. 'US Sen. Lindsey Graham U-turns on Saudi Arabia, praises "transformative" reforms after visit to Kingdom' (2023) *Arab News*, 16 April. Available at: <https://www.arabnews.com/node/2287866/saudi-arabia>
10. Корсунський С. «Глобальна Північ» і «Глобальний Південь» – суперники чи партнери? // Дзеркало тижня. 12 червня 2023. URL: <https://zn.ua/ukr/WORLD/hlobalna-pivnich-i-hlobalnij-pivden-superniki-chi-partneri.html>
11. Ali, L. (2023) 'Arab League Summit and the importance of Saudi Arabia's presence in regional and international order: "A time for renewal and change"', *Gulf Research Center*, 23 May. Available at: <https://www.grc.net/single-commentary/88>
12. Ibid.
13. Питання Спеціального представника України з питань Близького Сходу та Африки: Указ Президента України № 491/2022 від 12.07.2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4912022-43289>
14. Швед В. О. Позиція арабського світу щодо російської агресії в Україні // Інститут всесвітньої історії НАНУ. URL: <https://ivinas.gov.ua/viina-rf-proty-ukrainy/pozytsiia-arabsko-ho-svitu-shchodo-rosiiskoi-ahresii-v-ukraini.html>
15. Alamuddin, B. (2023) 'US needs to realize the GCC game rule have changed', *Arab News*, 19 June. Available at: <https://www.arabnews.com/node/2324031>
16. Закликаю спряти захисту наших людей, включно з українською мусульманською спільнотою – виступ Володимира Зеленського на саміті Ліги арабських держав // Офіційне інтернет-представництво Президента України. 19 травня 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/zaklikayu-spriyati-zahistu-nashih-lyudej-vklyuchno-z-ukrayin-82997>
17. Абдусаматов С. Весь мир, как мечеть. Исламская геополитика от Имама Шафии до Тарика Рамадана // Ислам в Украине. 14 мая 2010. URL: <https://islam.in.ua/ru/istoriya/ves-mir-kak-mechet-islamskaya-geopolitika-ot-imama-shafii-do-tarika-ramadana>
18. Закликаю спряти захисту наших людей, включно з українською мусульманською спільнотою – виступ Володимира Зеленського на саміті Ліги арабських держав // Офіційне інтернет-представництво Президента України. 19 травня 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/zaklikayu-spriyati-zahistu-nashih-lyudej-vklyuchno-z-ukrayin-82997>
19. У Саудівській Аравії Президент України зустрівся зі Спадкоємним принцом, Прем'єр-міністром Мухаммадом бін Салманом аль Саудом // Офіційне інтернет-представництво Президента України. 19 травня 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/u-sauidivskij-araviji-prezident-ukrayini-zustrivsyia-zi-spadko-82993>
20. Joja, I.-S. (2023) 'War as catalyst for greater Black Sea-Gulf interconnectivity', *Middle East Institute*, 24 May. Available at: <https://www.mei.edu/publications/war-catalyst-greater-black-sea-gulf-interconnectivity>
21. У Саудівській Аравії Президент провів зустрічі з главами делегацій ОАЕ, Оману та Кувейту // Офіційне інтернет-представництво Президента України. 19 травня 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/u-sauidivskij-araviji-prezident-proviv-zustrichi-z-glavami-de-83001>



**Viacheslav SHVED,**  
*PhD in History, Associate Professor,  
Head of the Department  
of History of Asia and Africa of the State Institution  
'Institute of World History of the National Academy of Sciences of Ukraine'*

## **ESTABLISHMENT OF THE ARAB MONARCHIES AS A NEW GLOBAL ACTOR: CONCLUSIONS FOR UKRAINIAN DIPLOMACY**

*Abstract.* The article addresses the phenomenon of the rise of a group of Arab monarchies to the status of an influential global actor in world politics. The study explores the implications of the phenomenon on the foreign policy of Ukraine, particularly within the context of countering Russian aggression. The related achievements of the Arab monarchies are shown to stem primarily from their consistent implementation of extensive and comprehensive reforms and adept leveraging of ongoing changes in the geopolitical balance in the international arena. The study covers the role of the strategic reform initiatives undertaken by each of the countries in question, together referred to as the Vision. The author finds that their main feature lies in setting the course for the Arab monarchies' transition from a post-carbon economic framework to a new developmental model based chiefly on the advancement of high-tech production and the knowledge industry. The successful implementation of these reforms enabled this group of countries to establish a strong economic foundation for their foreign policy advancement, shaping a new regional security system in the Gulf subregion and the Middle East region.

The 32<sup>nd</sup> Arab League Summit held in Jeddah on 19 May 2023 showed the growing role of Saudi Arabia in modern world politics and international diplomacy. The author recognises that Ukrainian diplomacy timely and adequately analysed the potential of Arab monarchies as a new global actor in international politics, enabling Ukraine to improve the branch of the MFA of Ukraine responsible for the Arab world, and to develop the main outlines of the conceptual approach to cooperation with Arab monarchies. President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy played a crucial role in these developments by participating in the Summit and negotiating with prominent Arab leaders.

*Keywords:* Arab monarchies, Saudi Arabia, New World Order, Russian aggression against Ukraine, Ukrainian diplomacy.